

A KÚRIA v é g z é s e

Az ügy száma: Kpk.IV.39.439/2022/3.

A tanács tagja: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke; Dr. Balogh Zsolt előadó bíró; Böszörményiné Dr. Kovács Katalin bíró

Kérelmező: hivatalból

Alkotmánybírósági határozat száma: 3177/2022. (IV.22.) AB határozat (belső ügyszám: IV/3540-10/2021.)

Az ügy tárgya: a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítélete megsemmisítését követő eljárás meghatározása

Rendelkező rész

A Kúria az Alkotmánybíróság 3177/2022. (IV.22.) AB határozata alapján a Fővárosi Törvényszéket új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2019-ben közérdekű adatigénylési kérelemmel fordult az alperes Emberi Erőforrások Minisztériumához, hogy küldjék meg számára a „TÁMOP-2.4.3.D.3-13/1-2013-0001 számú (Foglalkoztatási Szövetkezet – Híd a Munka Világába) projektről az Emberi Erőforrások Minisztériuma által vagy megbízásából készített kivizsgálás során keletkezett [...], vagy ha a kivizsgálást nem az alperes hajtotta végre, akkor a kivizsgálást végrehajtó szervezetnek a projektre vonatkozó megállapításait, következtetéseit, valamint a véleményét, továbbá a megtenni szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatát tartalmazó, bármilyen módon vagy formában rögzített információt, illetve adatot”.

[2] A közérdekű adatigénylési kérelem nemteljesítése miatt az alperessel szemben a felperes keresetlevelet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez, melyet a 62.P.20.901/2020/11. számú ítéletével elutasított. A bíróság arra hivatkozott, hogy a perbeli projekttel kapcsolatban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága (a továbbiakban: NAV) ismeretlen tettes ellen nyomozást folytat költségvetési csalás büntett elkövetésének alapos gyanúja miatt, s értékelése szerint a perbeli esetben a NAV által a projekttel kapcsolatban folytatott nyomozás szempontjai előbbre valók, mint a közérdekű adatok megismeréséhez való jog, ezért a keresetet elutasította.

[3] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A döntés szerint a kért adatok közérdekű adatok és azokat az alperes kezeli, azok kiadását azonban jogszerűen tagadta meg, mert az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (2) bekezdés c) pontja szerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot törvény bűncselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében korlátozhatja. Erre pedig a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 109. § (1) bekezdés e) pontja lehetőséget ad a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság számára. A bíróság hivatkozott arra is, hogy bár önmagában az a tény, hogy a kiadni kért közérdekű adatot büntetőeljárásban is felhasználják, még nem teszi jogszerűvé az adat kiadásának megtagadását, viszont a nyomozóhatóság állásfoglalásával bizonyítani lehet, hogy a kért adatoknak a büntetőeljárás során olyan jelentősége van, ami megalapozza az adat kiadásának korlátozását.

[4] A felperes (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz, melyben a vitatott döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény VI. cikke (3) bekezdése által biztosított közérdekű adatok megismeréséhez való jogot. Továbbá hivatkozott arra, hogy a döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével is ellentétes, mivel a perben az eljáró bíróságok megalapozatlanul hivatkoztak az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontjával összefüggésben a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontjára. Tehát contra legem módon, létező jogalap nélkül állapította meg a bírósági döntés, hogy a kért adatok kiadása megtagadható.

[5] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az indítványozó azon alkotmányossági kifogását vizsgálta meg, amely szerint sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését az, hogy a bíróság kizárólag a NAV állásfoglalása alapján hozta meg döntését, s nem vizsgálta az adatszolgáltatás megtagadásának tartalmi indokoltságát.

[6] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát áttekintve kiemelte, hogy a bűnüldözést, bűnmegelőzést már többször elismerte olyan alkotmányos értékként, mint amely adott esetben alapvető jog korlátozását indokolhatja. Ugyanakkor arra is hivatkozott, hogy az információszabadság-ügyekben az iratelv helyett az ún. adatelvet kell alkalmazni, és egyes adatok nyilvánosságának korlátozása nem vezethet automatikusan, mindenfajta mérlegelés és vizsgálat nélkül az adatot tartalmazó teljes dokumentum nyilvánosság elől történő elzárásához.

[7] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó hivatkozásai a vizsgált ügyben megalapozottak, mivel a bíróság az adatok tartalmának ismerete nélkül, illetve az adatelv helyett az iratelv alkalmazásával határozott, ezzel pedig az igényelt adatokat tartalmi vizsgálat nélkül, egészében helyezte nyilvánosság-korlátozás alá. A bírói döntés ebből következően a feltétlenül szükségesnél tágabb alapjog-korlátozásra adott lehetőséget, és emiatt alaptörvény-ellenes.

[8] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítéletét megsemmisítette, és az Abtv. 43. § (4) bekezdése alkalmazásával a megsemmisítés hatályát kiterjesztette a Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítéletére is.

A döntés indokolása

[9] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 427. § (1) bekezdés b) pontja szerint, ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és a bírósági határozatot megsemmisíti, az alkotmányjogi panasz orvoslásának eljárési eszközét – az Alkotmánybíróság határozata alapján és a vonatkozó eljárési szabályok megfelelő alkalmazásával – a Kúria állapítja meg.

[10] A Pp. 427. § (2) bekezdés c) pontja szerint a Kúria az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében – ha az Alkotmánybíróság a bíróság határozatát megsemmisítette – az Alkotmánybíróság határozatából következően az első vagy a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, vagy a felülvizsgálati kérelem tárgyában új határozat hozatalát rendeli el. A Pp. 428. § (2) bekezdése szerint ebben az esetben az eljárás hivatalból indul, s a Pp. 428. § (1) bekezdése alapján a Kúria soron kívül jár el.

[11] A jelen ügyben az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla ítéletét is megsemmisítette, így a felperes kereseti kérelme elbírálatlan maradt. A fentiekre tekintettel a Kúria elrendelte, hogy a Fővárosi Törvényszék a felperes kérelmének tárgyában hozzon új határozatot. Az új eljárásra a Kúria – figyelemmel az Alkotmánybíróság 3177/2022. (IV.22.) AB határozatának megállapításaira – azt az iránymutatást adja, hogy a bíróság az ügy érdemét érintő alkotmányossági kérdések vizsgálatakor legyen figyelemmel az adatelvre (az iratelve helyett) és a nyilvánosságkorlátozást eredményező döntés meghozatala esetében az iratok tartalmi vizsgálatának a szükségességére is.

Záró rész

[12] A döntés elleni jogorvoslatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. május 9.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró

Böszörményiné Dr. Kovács Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő